

uheldigt Forslag; men naar Underændringsforslaget under Nr. 7, som er stillet af et æret Mindretal, bliver vedtaget, saa bliver Forslaget helt godt, saa kan jeg særdeles godt bruge det.

Ændringsforslagene under Nr. 8 og 9 skulle tages i Sammenhæng. De gaa ud paa først at bestemme, at Ekspropriationen ikke skal sammenregnes med det Beløb, af hvilket Tilskuddet skal beregnes, og for det andet at forhøje Tilskuddet fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{2}{5}$. Jeg kan ikke finde det heldigt at gaa i den Retning. Hvad Ekspropriationstilskuddene angaar, saa hører jeg ganske vist, at man sætter Pris paa at faa det ud, fordi det bliver noget forfælseligt paa de forfælselige Egne; men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at vi ere ikke ad historisk, men ad tilfældig Vej komne ind paa at afstille Ekspropriationsudgifterne fra den øvrige Udgift ved Jærnbaneanlæg, uagtet de saa naturlig høre sammen. Vi ere komne bort fra det, fordi man i Tyn og i Sylland har forlangt Refusion af Egnene for Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne. Nu har man ønsket, at Ekspropriationsudgifterne skulde regnes i Lighed med andre Udgifter til Jærnbaneanlæg; jeg tror derfor, det er heldigt at gaa ind derpaa, og derfor finder jeg ikke Ændringsforslagene under Nr. 8 og 9 heldige.

Ændringsforslaget under Nr. 10 gaar ud paa at sikre Staten sekundært Udbytte i Forhold til det udredede Udbytte, og det er ogsaa et absolut uheldigt Forslag. Man maa ikke lade sig forlede af, at det hidtil har været saaledes; thi ærede Medlemmer vide godt, at det historiske Forhold er, at Staten ikke faar noget. Naar man først er kommen saa vidt, at man skal til at forrente, ikke blot Aktionærernes, men ogsaa Kommunernes Bidrag o. s. v., saa finder man nok paa Udvej for at bruge Pengene til ander; altsaa at gaa over til nu, paa disse Bilkår, at stille Statskassen særlig flet, ser jeg ingen Grund til, og i ethvert Fald er det mig klart, at man bør sætte Statskassen i det ringeste Tilfælde lige med alle andre offentlige Aktionærer. Hvad Ændringsforslaget under Nr. 11, Regeringens Tilshn med Banerne, angaar, ved jeg ikke ret, hvad Tilshnet omfatter, om det baade omfatter Kommissariat og Ingeniørtilshn; men det er jo Ting, vi kunne tales nærmere ved om, men hidtil har Forholdet i og for sig været ret vel ordnet, idet der har været beregnet en ubetydelig Sum for de private Baner for Tilshnet, og jeg ved ikke, om man ikke staar sig ved det hidtidige. Ændringsforslaget under Nr. 12 hænger sammen med Forslaget

under Nr. 5. Der er stillet et Forslag om, at Loven af 10de Marts 1861 skal sættes ind i Lovforslaget i Stedet for Ekspropriationsforordningen af 5te Marts 1845. Det er et gammelt Stridsspørgsmaal mellem Landstinget og Folketinget, og jeg har altid der stillet mig paa Landstingets Side, fordi jeg synes, det er det fornuftigste. Jeg anser nemlig den hele Ordning for mere upartist efter Forordningen af 5te Marts 1845 end efter Loven af 10de Marts 1861. Jeg tror ikke, det er rigtigt, at man skal lade vedkommende, som skulle afstaa deres Jord, vælge Takstationsmændene, paa den Maade, at de blive en Slags Kommittenter for dem, der skulle have Erstatning. Jeg tror at Forordningen af 5te Marts 1845 er heldigere, men det er jo ikke et Forslag af en saa stor Betydning, at kan man enes om det andet, enes man nok om, hvilken af disse Lovbestemmelser der skal indføres i Loven. Ændringsforslag under Nr. 16 staar i Sammenhæng med Ændringsforslag under Nr. 4. Det er stillet til Betyggelse for Reservecapitalen. Ændringsforslaget under Nr. 17 vil gøre Indløsningssummen fra Statens Side større, noget, som jeg synes, at der i og for sig ikke er nogen Grund til; men det er et af de Punkter, man altid kan tales ved om. Ændringsforslag under Nr. 19 har jeg allerede udtalt mig om; det gaar ud paa at udstemme Laaneparagraffen, og jeg vil meget fraraade Vedtagelsen af dette Forslag. Ændringsforslag under Nr. 20 gaar ud paa, at Lovens Gyldighed indskrænkes til 1ste Oktober 1897. Jeg har allerede tilladt mig at udtale, at jeg har intet derimod at erindre, lige som jeg heller ikke vil have noget at erindre mod, hvis det kan frelse de Herrer's grundlovmæssige Samvittighed, at man sætter en bestemt Laanesum og siger, at saa og saa meget kan der i disse 5 Aar disponeres over, til private Jærnbaneanlæg fra Regeringen i Genhold til de her givne Lovbestemmelser. Naar man træffer disse to Lovbestemmelser, synes jeg, der er taget saadanne betryggende Foranstaltninger, som der kunde ønskes fra Rigsdagens Side, og saa vil det til syvende og sidst komme an paa, om man vil give en Lov, der bemyndiger til at give Tilskud og andre Betingelser for at fremme Bygning af private Jærnbaner, eller om man vil have, at det skal gaa som hidtil, hvor det bliver aldeles tilfældigt, hvad det bliver til med den Slags Jærnbaner.

Beslutte: Det gør godt at høre saa aaben en Udtalelse som det ærede Medlem fra Naakflov (Hammerich) kom med. Ganske